

nõnda kui Tema suure suguvõsa — Wene maa
 wasta, jooksid sel pühalikul, kõrge silmapilgul Temal-
 ähte kõiki üleulatama, kõiki ümberwõtma ja äraseles-
 tawa tundmusse kofa, — kindla usku. Ilma abas-
 tufeta waatas Tema surma tulemise wasta. Et
 Tema teadnud kül, et se üks läbiminek tõsisema,
 igawese elusse oli. Ei kurwastanud Tema hinge
 mite mõtet nende kõikide peale, kes Tema südamel
 ühemõrra kallid olid olnud ja keda Ta nüüd maha
 pidi jätma, — Tema abikaasa, Tema laste, Tema
 lastelaste ja Tema isamaa peale. Tema teadis ja,
 kelle hooleks Ta neid jätis, teadis, et taewase Isa
 õnnistus nendele saab jääma, nõnda kui Tema tegude
 ja ettemärgi mälestus. — Need silmapilgud, mis
 wiistigi igaks meiega pühalikult ja kõrgeks saab
 nimetama, on osalt juba meie ja wõeramaade rah-
 wale kirja läbi kuulutatud. Siiski seisab, kuda üt-
 lesime, letna walus — siin elus meist äralaskunude
 pärast, kõige tõdelikum troost nende mälestuses,
 nende — meid rõõmuliku imestellemisega täites —
 hinge omaduste meeletuletuses. Niisuguses mäles-
 tuses, niisuguses meeletuletuses tuleb kadund meile,
 kui ka küeitejeks aeaks jälle tagasi, — saab surma
 läbi katkendatud sude jälle ühendatud. Se on, mis
 meid kihutanud, troostiks endale, — ja kuda meie
 usume — ka troostiks lugejatele, kõige Weneriigile,
 Keiser Nikolai wiimseid elutundisi üleskirjutama.

Seda kallist elu lõpetas üks efiotselt asjata näi-

taw nuhupalawil. Uga teised haiguse wimmad, mis
 ammugi juba pealt nähes tugewas lehas warjul olid
 olnud, ühendasid ennast palawiluga. Tõdelikult oli
 seestpidine eluterwis juba ammugi lontaw ja pealegi-
 ärakurnatud üleliiga tallitamiste waewade läbi, mure-
 de ja meelegaiguse läbi, kuda seda kõige inimeste
 sugu pärandust ehk kõigerohkemalt auujärgedel leitakse.

Kõiges möödaläinud minewa aasta pikuses, kuda
 nüüd Jumalas puhkawa Keisri ligemad ümberolijad
 teenrid tunnistawad, tundis Ta enamist igapäew
 wiga kaswamist. Siiski ei jätnud Tema alalise
 wäsimata hoolega riigivalitsuse tallitust korrale seades,
 waid wiitis päwi ja sagedast dössi nende pärast, ei
 annud sagedast oma kehale tarwiliku puhkamise mahti
 ega lastnud karastawa unekatet silmidele tulla. Ise-
 äranis juhtus seda wiimisel aeal, kus Tema terasema
 hoolega wastapannemise riistu lastis walmistada
 perekä waenlaste wastatõrjumiseks, kes nii ootmata
 Wene maa ja õige usu wasta olid ülesidõusnud.
 Kõigel Keisri wiimse haiguse aeal, olgo efiotsalt,
 olgo lõpu wasta, ei pidanud kedagi seda suretawaks.
 Tema Ise ei uskunud seda mite, — ehk Ta kül,
 kuda kristlase *) kohus, wõib ehk ka olla iseäralikul
 hinge tujul, ammugi ja sagedast surma peale oli
 mõtelnud, kuda Tema järeljäänud wiimsest seadusest
 tunneme, — ehk Tema kül sagedast elu kohta ütles:
 „ja mis lüpike on se kõik.“

*) Kristlane rõõnab: risti-inimene.